

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 4P/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5321200338
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Plichtíková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2021:5321200338.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou JUDr. Annou Plichtíkovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa K. Š., nar. XX.X.XXXX, H. XXX/XX, XXX XX Č., zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, Matičné námestie 1617, 022 01 Čadca, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: matky Z. F., rod. F., nar. X.X.XXXX, U. XX, XXX XX F., zast. AK JUDr. Silvia Tatarková, s. r. o., Škultétyho 472/10, 036 01 Martin, IČO: 36 868 108, a otca P. Š., nar. XX.X.XXXX, H. XXX/XX, XXX XX Č., zast. JUDr. Ladislav Ščury, advokát, Mierová 1725, 022 01 Čadca, IČO: 33 916 071, v konaní o návrhu na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Návrh matky na zverenie maloletého K. Š., nar. XX.X.XXXX do výchovy a starostlivosti matky, na úpravu styku otca s maloletým dieťaťom a na uloženie povinnosti otcovi platiť výživné na maloleté dieťa vo výške 400 € mesačne zamietá.

II. Matka je povinná platiť výživné na maloleté dieťa K. Š., nar. XX.X.XXXX vo výške 230 € mesačne k rukám otca vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred, počnúc dňom 2.3.2021.

Vo zvyšnej časti 20 € vzájomný návrh otca zamietá.

Zameškané výživné od 2.3.2021 do 6.5.2021 (2 mesiace x 155 € = 310 €) vo výške 310 € zaplatí matka k rukám otca v pravidelných mesačných splátkach 50 € spolu s bežným výživným vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred pod stratou výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky v stanovenej výške, v stanovenej lehote.

III. Tým sa mení rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 9P/44/2018-66 zo dňa 29.6.2018, právoplatný 20.7.2018, ktorým bolo určené výživné vo výške 75 € mesačne na maloletého K. Š., nar. XX.X.XXXX. Čo do zverenia maloletého dieťaťa do výchovy, úpravy styku platí rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 9P/44/2018-66 zo dňa 29.6.2018, právoplatný 20.7.2018, a rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 14P/10/2020-96 zo dňa 13.7.2020, právoplatný 6.8.2020.

IV. Žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Na čl. 58 spisu je rodný list maloletého K. Š., nar. XX.X.XXXX. Z rodného listu vyplýva, že biologickí rodičia P. Š. a V. Š., rod. F.Á. (aktuálne Z. F., rod. F.) majú obidvaja od narodenia dieťaťa vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu, a to až dovtedy, kým nie je schopné samé sa živiť v nadväznosti na § 62 ods. 1, 2, 4, 5 zákona o rodine s prihliadnutím na § 75 zákona o rodine. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

2. Z chronologického prehľadu vyplýva, ako plnili obidvaja rodičia svoju vyživovaciu povinnosť, výchovnú povinnosť a ostatnú starostlivosť voči maloletému dieťaťu:

3. Zo spisu Okresného súdu Martin sp. zn. 20P/318/2013 a z uznesenia Okresného súdu Martin č. k. 20P/318/2013-13 zo dňa 15.10.2013, právoplatný 21.2.2014, ktorým bolo vydané neodkladné opatrenie a maloleté dieťa bolo zverené matke, otec bol zaviazaný platiť výživné 80 € mesačne na maloleté dieťa a bol upravený styk otca s dieťaťom.

4. Z pripojeného spisu a z rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 20P/318/2013-261 zo dňa 2.9.2014, právoplatný dňa 30.9.2014, mal súd preukázané, že bola medzi rodičmi schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej maloleté dieťa bolo zverené do výchovy a starostlivosti matky a otec bol zaviazaný platiť výživné vo výške 150 € mesačne. Styk otca s maloletým dieťaťom v tomto rozsudku upravený nebol.

5. Zo spisu Okresného súdu Čadca a z rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 6C/206/2013-53 zo dňa 25.3.2014 mal súd preukázané, že otec bol zaviazaný platiť manželské výživné vo výške 200 € v prospech matky maloletého dieťaťa.

6. Zo spisu Okresného súdu Martin a z uznesenia Okresného súdu Martin č. k. 4P/66/2017-18 zo dňa 29.11.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.12.2017, bolo zistené, že dieťa bolo na základe neodkladného opatrenia pred rozvodom dočasne zverené otcovi, bolo stanovené dočasne výživné matke vo výške 50 € mesačne. Dôvodom, ktorý vyplýva z tohto spisu a rozhodnutia je požívanie alkoholu zo strany matky a požívanie liekov zo strany matky. Otec v tomto čase opustil spoločnú domácnosť a odsťahoval sa zo spoločného bydliska v F. do Č.. V tomto návrhu otec zdôrazňoval žiarlivosť matky, skutočnosť, že vyvolávala matka jemu, jeho príbuzným, osočovala ho. Uvádza, že niekoľkokrát bola liečená v príčinnej súvislosti s alkoholizmom. Tam sa zoznámila s mužom, s ktorým aj žila a pila. Má sklony k sebapoškodzovaniu, predávkovala sa, a preto otec podal návrh na vydanie neodkladného opatrenia, pretože mal strach o život a zdravie dieťaťa.

7. Zo spisu Okresného súdu Martin a z rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 9P/44/2018-66 zo dňa 29.6.2018, právoplatný 20.7.2018, mal súd zistené, že manželstvo rodičov bolo rozvedené, bola schválená rodičovská dohoda, a to tak, že maloletý K. bol zverení do výchovy a starostlivosti otca, matka bola zaviazaná platiť výživné 75 € mesačne a bol upravený styk matky s dieťaťom. Dôvodom rozvodu manželstva, ktorý vyplýva zo súdneho spisu je nadmerné požívanie alkoholu a liekov zo strany matky a v súvislosti s tým liečenie matky.

8. Zo spisu Okresného súdu Čadca a z rozsudku č. k. 14P/10/2020-96 zo dňa 13.7.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 6.8.2020, mal súd zistené, že medzi rodičmi dieťaťa bola schválená rodičovská dohoda a v rámci tejto schválenej rodičovskej dohody bola zmenená úprava styku matky s dieťaťom. Bol rozšírený styk matky s dieťaťom, ale s tým, že matka je povinná naďalej preberať a odovzdávať dieťa v mieste bydliska otca, aby otec mohol kontrolovať stav matky (požitie alkoholu, liekov) a kontrolovať a zabezpečovať stav dieťaťa. Z celého spisu vyplýva, z vyjadrenia otca, že je schopný túto kontrolu zabezpečiť aj telefonickým kontaktom, keďže otcovi je známy hlas matky, keď má vypité. Pozná to a

je tým zabezpečená aj ochrana dieťaťa v čase, kedy je dieťa u matky. V naliehavom prípade by otec zakročil.

9. Vo veci vedenej pred Okresným súdom Čadca sp. zn. 4P/3/2021 dňa 8.2.2021 bol podaný návrh na vydanie neodkladného opatrenia (po 6 mesiacoch od pôvodného rozhodnutia). Návrh podala matka. Uznesením č. k. 4P/3/2021-45 zo dňa 9.2.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.3.2021, bol návrh na vydanie neodkladného opatrenia zamietnutý.

10. Spolu s návrhom na vydanie neodkladného opatrenia bol vo veci sp. zn. 4P/3/2021 na Okresný súd Čadca dňa 8.2.2021 (po 6 mesiacoch) podaný aj návrh na rozhodnutie vo veci samej. Návrh podala matka. Vo veci samej žiadala rozhodnúť alternatívnym petitom. Prioritne žiadala zveriť dieťa do výchovy matke a otca zaviazat' platením výživného 400 € mesačne (z toho 200 € na spotrebu a 200 € na sporenie). Žiadala upraviť styk otca s dieťaťom. Alternatívne žiadala rozhodnúť o striedavej starostlivosti rodičov k maloletému dieťaťu. Teória rozlišuje alternatívny návrh (petit) a návrh na alternatívne plnenie. Pri alternatívnom návrhu, ako tomu je v tomto prípade, súd o jednom z alternatívnych návrhov rozhodne a druhý len zdôvodní v odôvodnení rozsudku. Len pri návrhu na alternatívne plnenie, kedy sa navrhovateľ domáha v žalobách o plnenie plnením dvoma spôsobmi, súd poskytne žalovanému voľbu plnenia niektorým z alternatívnych spôsobov. V danom prípade však išlo o alternatívny návrh (petit), a preto súd druhý v poradí alternatívny návrh (petit) nezamietol samostatným výrokom, len odôvodnil. Rozhodol o prvom alternatívnom návrhu na zverenie dieťaťa do výchovy matky. O druhom alternatívnom návrhu na striedavú starostlivosť nerozhodol samostatným výrokom. Zaoberal sa striedavou starostlivosťou len v samostatnom odseku odôvodnenia tohto rozsudku.

11. Pokiaľ ide o alternatívny návrh, o ktorom súd nerozhodol, na zverenie do striedavej starostlivosti, tak ako aj pri alternatívnom návrhu na zverenie do osobnej starostlivosti do výchovy matky, matka nepreukázala zmenu pomerov podľa § 78 zákona o rodine od poslednej úpravy vzťahu rodičov k maloletému dieťaťu. Súd nerozhodol o zverení maloletého dieťaťa do striedavej starostlivosti z toho dôvodu, že striedavá starostlivosť vyžaduje bezkonfliktné vzťahy medzi rodičmi, čo v tomto konaní nie je preukázané. Z prehľadu vzájomných sporov rodičov vo vzťahu k starostlivosti o maloleté dieťa je zrejmé, že medzi rodičmi nie sú bezkonfliktné vzťahy ako podmienka zverenia dieťaťa do striedavej starostlivosti. Aj posledný prednes právnej zástupkyne a matky na pojednávaní dňa 6.5.2021 preukazuje, že vzťahy nie sú bezkonfliktné (súd má na mysli tvrdenia, že otec neumožňuje matke nad rámec formálnej úpravy styku matky s dieťaťom v právoplatnom rozsudku širšiu úpravu styku matky s dieťaťom, odmietol matke realizovať styk aj jeden deň pred pojednávaním, keď chcela dieťa vidieť v škole).

12. Súd teda konal a rozhodol o alternatívnom návrhu (petite) o zverenie maloletého dieťaťa do výchovy a starostlivosti matky, určenie vyživovacej povinnosti otca vo výške 400 € mesačne (200 € sporenie, 200 € výživné) a úprave styku otca s maloletým dieťaťom. Tento návrhu súd v celom rozsahu zamietol. Dôvody sú nasledovné:

Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Podľa § 78 ods. 3 zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov. Pri zmene pomerov treba porovnať okolnosti dôležité v čase skoršieho rozhodnutia a v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia je iba závažnejšia zmena pomerov. Nestačí len úvaha o tom, či doterajšia úprava práv a povinností k maloletému dieťaťu je primeraná. Išlo by o nepripustnú reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia, čomu bráni preukážka právoplatne rozhodnutej veci. Musí ísť teda podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine o výraznú zmenu pomerov. Je nevyhnutný aj okamih zmeny pomerov. Vychádzajúc z uvedeného zákonného ustanovenia a z toho, že matka je od počiatku právne zastúpená, pri porovnaní poslednej úpravy s aktuálnym rozhodnutím súdu, súd dospel k nasledovným záverom: Posledným rozhodnutím vo veci zverenia dieťaťa do výchovy a určenia výživného bol rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 9P/44/2018-66 zo dňa 29.6.2018, právoplatný dňa 20.7.2018, ktorým bolo manželstvo rodičov rozvedené a schválená rodičovská dohoda tak, že maloletý K., nar. XX.X.XXXX bol zverený do výchovy otca, matka bola zaviazaná platiť výživné 75 € mesačne a bol upravený styk matky s dieťaťom. Príčinou rozvodu manželstva, príčinou zverenia dieťaťa otcovi a určenia výživného matke bol matkin alkoholizmus, požívanie liekov zo strany matky. Vo vzťahu k zmene výchovného prostredia a vo vzťahu k zmene vyživovacej povinnosti podala matka návrh vo veci samej dňa 8.2.2021 pod sp. zn. 4P/3/2021. Od 20.7.2018 do 8.2.2021 uplynula doba 3 rokov. Samotná skutočnosť uplynutia doby nepreukazuje na strane matky zmenu pomerov. Zmenu pomerov

v porovnaní s predchádzajúcim rozhodnutím matka tvrdila čo do zmeny výchovného prostredia tým, že nepožíva nadmerne alkohol, ani lieky. Dieťa vyrastá bez matky, čo nie je v záujme dieťaťa. Má prenajatý byt v F. a má priateľa, ktorý ju finančne zabezpečí. Otec nezabezpečuje riadnu starostlivosť dieťaťa. Nemá vytvorené vhodné podmienky. K svojim tvrdeniam nepripojila žiadne dôkazy, napriek tomu, že je právne zastúpená a muselo jej byť známe, že spolu s tvrdeniami už dňa 8.2.2021 bola povinná pripojiť k návrhu aj dôkazy. Na čl. 140 spisu je vyjadrenie Univerzitnej nemocnice Martin zo dňa 22.3.2021, kde je uvedené, že matka bola hospitalizovaná na psychiatrii od 10.5.2012 do 18.5.2012, 10.11.2017 do 16.11.2017 a od 1.6.2019 do 12.6.2019. Z tohto potvrdenia ďalej vyplýva, že dôvodom hospitalizácie boli zmeny psychického stavu pri nadužívaní alkoholu, analgetík a anxiolítik. Univerzitná nemocnica Martin ďalej uviedla, že sa nemôže vyjadriť k aktuálnemu psychickému stavu matky, pretože matke bola odporúčaná ambulantná psychiatrická starostlivosť a nemajú informáciu, či chodí na ambulantné psychiatrické kontroly. V nadväznosti na § 78 zákona o rodine, keďže za podstatnú zmenu pomerov matka a jej právna zástupkyňa považovali skutočnosť, že matka abstínuje, nepožíva lieky, potom k takému tvrdeniu bolo ich povinnosťou už spolu s návrhom doručiť dôkaz o aktuálnom psychickom stave, o návšteve ambulantnej psychiatrickej starostlivosti po ukončení hospitalizácie od 12.6.2019 až do 6.5.2021. Matka nepredložila žiaden dôkaz. Súd mal za to, že zmenu pomerov, ktorú tvrdila v návrhu v nadväznosti na § 78 ods. 1 zákona o rodine, nepreukázala. Nebol dôvod na zmenu stabilného výchovného prostredia u otca a zverenie maloletého dieťaťa matke. Skutočnosť, že matka je nespokojná s pôvodným rozhodnutím a s rozsahom úpravy nie je preukázaním podstatnej zmeny pomerov. Do tejto situácie sa matka dostala sama nevhodným spôsobom života. Do tejto situácie matku nedostal otec, ani maloleté dieťa. Keďže matka mala od podania návrhu dňa 8.2.2021 do rozhodnutia vo veci 6.5.2021 dostatočný časový priestor na predloženie dôkazu, súd neodročil pojednávanie za účelom dodatočného zabezpečenia dôkazov. Mal za to, že dieťa a jeho záujmy sú prioritné, sú nadradené nad záujem obidvoch rodičov. Nie je v záujme maloletého dieťaťa udržiavať dieťa v strese, v napätí v prípade odročenia riadne a včas vytyčeného pojednávania. Preto súd zamietol návrhy právnej zástupkyne matky na vykonanie dôkazov vylúčením starej matky maloletého dieťaťa, zabezpečenia stanoviska lekára MUDr. Ď., zabezpečenia pomerov na strane matky dopytom na zdravotnú poisťovňu, že otec je zadlžený a výživné bude používať na exekúcie a zabezpečením lekárskej správy na otca, aký je jeho zdravotný stav, nadužíva xanax a alkohol. Matka so svojou advokátkou mali od podania návrhu dostatočný časový priestor, aby takéto dôkazy zabezpečili alebo vzniesli procesný návrh, aby dôkaz, v prípade nemožnosti zabezpečiť dôkaz matkou, bol zabezpečený súdom, tak ako to učinil právny zástupca otca. Súd teda vychádzal zo stavu ku dňu rozhodovania. Tým, že matka bola navrhovateľka, v návrhu bola so svojou advokátkou povinná produkovať všetky tvrdenia a dôkazy. Niektoré tvrdenia, opakovane bez dôkazov, produkovala až na pojednávaní dňa 6.5.2021. Právna zástupkyňa matky vo svojej výpovedi, ktorú sama protokolovala, uviedla, že matka má priateľa, ale tento v byte nebýva, finančne ju podporuje, čo je v rozpore s tvrdením matky v návrhu zo dňa 8.2.2021, strana 2, druhý odsek: „Matka momentálne žije v prenajatom byte v F. a má priateľa, ktorý je taktiež ochotný a má záujem pomáhať matke so starostlivosťou o maloletého, najmä čo sa týka finančného zabezpečenia.“ Je zrejmé, že pomáhať s výchovou dieťaťa môže len niekto, kto v byte býva. Pritom právna zástupkyňa neprodukovala žiadne tvrdenia, žiadne dôkazy ohľadom osoby, ktorá bude bývať spoločne v byte s maloletým dieťaťom, bude mať vplyv na výchovu maloletého dieťaťa pri prípadnom zverení dieťaťa do výchovy matky. Taktiež dôležité pre posúdenie sú uvedené závery aj z toho hľadiska, že matka tvrdila, že u otca dieťa má horšie podmienky ako u nej v byte. Matka má tak isto dvojizbový byt a pokiaľ s ňou býva aj jej priateľ, potom sú jej tvrdenia o tom, že dieťa bude mať samostatnú izbu nepravdivé. Z nájomnej zmluvy na čl. 31 spisu vyplýva, že výchova dieťaťa v uvedenom byte je momentálne preukázaná len do 31.7.2021, pretože ide o nájomnú zmluvu na dobu určitú, pričom nie je tam ako nájomca uvedená druhá osoba, teda nie je preskúmateľné, kto ďalej bude ovplyvňovať výchovu maloletého dieťaťa spolu s matkou. Nie je preukázaná stabilita výchovného prostredia, keďže nájomná zmluva je na dobu určitú. Nájomné je vo výške 400 €, pritom matka je dlhodobo a takmer 8 rokov nezamestnaná. Nie je preukázané, z čoho chce platiť matka nájomné 400 €. Súd mal dôvodné podozrenie, že matka chce nájomné hradiť z výživného vo výške 400 € mesačne. Pokiaľ tvrdila, že jej výdavky uhrádza táto cudzia osoba, nejde o nárokovateľnú položku. Cudzia osoba nemá vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu. Túto vyživovaciu povinnosť má matka, ktorá nepreukázala žiaden svoj príjem, žiadnu ekonomickú stabilitu dieťaťa. Príjmom tretej osoby nemôže preukazovať svoj vlastný príjem. Na takýto príjem tretej osoby nemá zákonný nárok ani matka, ani dieťa. Nebola preukázaná ani ekonomická, ani výchovná stabilita prostredia, do ktorého matka dieťa žiada zveriť. Dieťa má právo aj na stabilitu vyživovacej povinnosti, zdravej výživy, aj na stabilitu zabezpečovania nevyhnutných potrieb pre život, školu. Matka v tomto smere nedáva žiadnu záruku súdu. Takmer 8 rokov je nezamestnaná. Nepredložila žiaden dôkaz o svojich

pracovných pomeroch, doterajších príjmov, a to napriek tomu, že dlhodobo dieťa nemá zverené do svojej starostlivosti a má teda zvýšený časový priestor na to, aby zabezpečila prácu pre seba a príjem na úhradu výživného. Od rozvodu manželstva 20.7.2018, kedy bola zaviazaná platiť výživné 75 € do 6.5.2021 sama od seba vyživovaciú povinnosť nezvýšila. Na čl. 135 spisu je potvrdenie, že matka je od 17.4.2020 evidovaná ako uchádzač o zamestnanie. Z chronologického prehľadu spisov súd mal preukázané, že matkine tvrdenia sú v tej rovine, že študuje na vysokej škole. V žiadnom z týchto súdnych spisov však súd nenašiel potvrdenie o pravdivosti tohto tvrdenia a nie je ani zrejmé, či študuje dennou formou štúdia, diaľkovou formou štúdia, a to z hľadiska posúdenia vhodnosti zverenia dieťaťa do jej výchovy, pokiaľ študuje dennou formou, bolo by nemožné dieťa zveriť do jej výchovy. Pokiaľ študuje diaľkovou formou, je vzhľadom k navrhovanej úprave styku otca s dieťaťom potrebné vedieť, v akých termínoch sa zúčastňuje štúdia a k tomu matka bola povinná predložiť potvrdenie školy, na ktorej podľa jej tvrdenia študuje. Na čl. 130 spisu je správa kolízneho opatrovníka v Čadci zo dňa 15.3.2021, teda aktuálna správa, z ktorej vyplýva, že otec so synom a starou matkou bývajú v trojizbovom byte, ktorý je vhodne a vkusne zariadený. Je vo vlastníctve starej matky, ktorá otcovi pomáha pri výchove syna. Otec a dieťa majú k dispozícii jednu izbu, ostatné miestnosti užívajú spoločne. Timotej je žiakom 2. ročníka, je zdravý. Kolízny opatrovník uviedol, že nie je v záujme dieťaťa, aby bola realizovaná zmena výchovného prostredia v prospech matky. Kolízny opatrovník nezistil žiadne nedostatky v starostlivosti otca o maloleté dieťa. Súd tento dôkaz považoval za objektívny listinný dôkaz a tvrdenia matky a jej právnej zástupkyne o nevhodnosti výchovného prostredia otca, o požívaní alkoholu, liekov zo strany otca, o tom, že zanedbáva výchovu u dieťaťa a ponecháva ju na svojej matke, že manipuluje dieťa, že sa lieči u psychiatra, požíva alkohol, že maloleté dieťa sa bojí otca a chce bývať s matkou, že ohrozuje bezpečnosť dieťaťa, keď dieťa chodí samé do školy, je hladné, súd vzhľadom k správe kolízneho opatrovníka, ktorú považoval za objektívny dôkaz, považoval tieto tvrdenia za oneskorene vznesené (až na pojednávaní) a bez akéhokoľvek dôkazu, teda nepreukázané. Vychádzal z vyjadrenia kolízneho opatrovníka, že prostredie u otca je vhodné pre maloleté dieťa. Kolízny opatrovník nezistil žiadne závažnosti v starostlivosti otca o maloleté dieťa. Tvrdenia matky sú len v rovine tvrdení, bez akéhokoľvek dôkazu. Fotografia otca a starej matky na čl. 10 a čl. 29 spisu nemá žiadnu dôkaznú hodnotu k tvrdeniam matky. Pomery u matky boli prešetrené kolízny opatrovníkom v Martine (čl. 131 spisu) aktuálne, dňa 24.2.2021. Nie je pravdivé tvrdenie matky, že nejde o riadne prešetrenie pomerov. Ide o štandardný spôsob prešetrovania pomerov. Matka na spornej adrese býva od 8.8.2020. Tvrdenie, ktoré poskytla kolíznemu opatrovníkovi, že žije sama, je v rozpore s jej tvrdením v návrhu. Ide o dvojizbový byt prenajatý na 1 rok. Nájomné 300 €, energie 150 €, spolu 450 €. Matka je nezamestnaná. Údajne v školskom roku 2020/2021 navštevuje 3. ročník I. stupňa vysokoškolského vzdelávania (bakalár) na Vysokej škole Danubius, Sládkovičovo v programe verejná politika, verejná správa. Toto tvrdenie, tak ako už súd uviedol, nebolo preukázané počas niekoľkých konaní. Finančne jej vypomáha priateľ, ktorý pracuje ako bankár v Rakúsku. Otec neumožňuje styk s maloletým nad rámec súdneho rozhodnutia. Počas styku sa matka dieťaťu venuje. Venujú sa čítaniu, počítaniu, pripravujú sa na vyučovanie, hrajú hry. Maloletý dosahuje výborné vyučovacie výsledky, patrí do zdravotnej starostlivosti MUDr. Š., inú odbornú ambulanciu nenavštevuje. Otec nereaguje na opakované žiadosti matky na vyšetrenie u alergológa. Údajne sa dieťa vyjadriло pred matkou, že chce s ňou žiť, že chce s ňou bývať v jej domácnosti. Maloletého trápi, že u otca sa o neho stará prioritne stará matka, na ktorú otec prenecháva svoju osobnú starostlivosť. Takéto tvrdenia však neboli preukázané, ani tvrdené zo strany kolízneho opatrovníka v Čadci, ktorý vykonal miestne šetrenie. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na zmenu výchovného prostredia podľa § 78 ods. 1, 3 zákona o rodine. Dieťa má u otca stabilné, výchovné, ekonomicky stabilné prostredie pokiaľ ide o výživu, hradenie nákladov a nie je v záujme maloletého dieťaťa zmena výchovného prostredia do nepreukázanej výchovnej, ekonomickej stability u matky.

13. Vzhľadom k tomu, že výrok o zverení dieťaťa do výchovy matky bol zamietnutý, potom aj závislé výroky o zaviazaní otca platiť výživné 400 € mesačne (200 € výživné, 200 € sporenie) a úpravu styku otca s maloletým dieťaťom súd zamietol ako výrok, ktorý závisí od výroku o zverení dieťaťa do výchovy. Z toho dôvodu len na okraj súd konštatuje, že matka neprodukovala v návrhu žiadne tvrdenia, a to ani na základe výzvy súdu, aké sú jej pravidelné mesačné príjmy, aké sú jej pravidelné mesačné výdavky, akým spôsobom dospela k výživnému vo výške 400 € mesačne, ak je pravdivé jej tvrdenie, že toto výživné nemá slúžiť na platenie prenajatého bytu, ale na výživu dieťaťa. Na pojednávaní dňa 6.5.2021 taktiež ani matka, ani jej právna zástupkyňa nešpecifikovali pravidelné mesačné príjmy matky (nie priateľa matky), pravidelné mesačné výdavky matky a pravidelné mesačné výdavky dieťaťa, aby súd od takejto špecifikácie a dôkazov k špecifikácii pripojenej mohol odvodiť podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine

odôvodnené potreby oprávneného maloletého dieťaťa na výživu, aby mohol odvodit' podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine rozsah vyživovacej povinnosti otca, rozsah vyživovacej povinnosti matky vzhľadom k tomu, že vyživovacia povinnosť majú obidvaja rodičia, a nielen jeden rodič (v prípade rodiča, ktorý má dieťa zverené do výchovy sa vyživovacia povinnosť určuje len v prejudiciálnej rovine). Pozornosti súdu neuniklo, že matka žiadala v celkovej výške výživné 400 € mesačne, pretože aj 200 € titulom sporenia podľa zákona o rodine sa považuje za výživné, pričom ale v prípade, že otec požadoval výživné 230 € mesačne, takéto výživné na totožné dieťa považovala za neprimerané matka, jej právna zástupkyňa. Kritizovali jednotlivé položky nákladov dieťaťa, nákladov otca, avšak právnou povinnosťou matky a jej právnej zástupkyne bolo produkovať vlastné tvrdenia. Vlastné tvrdenia matka, ani je právna zástupkyňa neprodukovali ani v návrhu, ani v ďalších podaniach, ani na pojednávaní do zápisnice a nepredložili žiadne dôkazy, z ktorých by bolo možné ustáliť pravidelné mesačné výdavky dieťaťa, pravidelné mesačné príjmy a výdavky matky, nevyhnutnú výšku výživného dieťaťa, objektívne schopnosti a možnosti matky a objektívne schopnosti a možnosti otca. Preto aj keď by súd zveril dieťa do výchovy matky, výživné by neurčil vo výške 400 € mesačne, ale v rovnakej výške ako bola určená matke vo vzťahu k otcovi, pretože ide o totožné dieťa, totožné náklady na výživu a výchovu dieťaťa. Odlišné môžu byť možnosti a schopnosti rodičov, ale nie odôvodnené potreby maloletého dieťaťa.

14. Keďže dieťa súd ponechal vo výchovnom prostredí otca, rozhodol aj o vzájomnom návrhu otca na zvýšenie výživného zo sumy 75 € mesačne na sumu 250 € mesačne. V časti 230 € mesačne súd návrhu vyhovel, v časti 20 € mesačne návrh zamietol. Návrh je na čl. 97 spisu a bol doručený dňa 2.3.2021. V súlade so zákonom o rodine obsahuje podrobnú špecifikáciu pravidelných mesačných výdavkov dieťaťa, otca, spoločnej domácnosti, a to v súlade so zákonom o rodine, aj v súlade s výzvou súdu, ktorú otec na rozdiel od matky rešpektoval. V byte býva otec so svojou matkou a s maloletým K., teda 3 osoby. 150 € mesačne : 3 je alikvótna časť na maloletého K. = 50 €, potraviny 300 € rozpočítané na 2 osoby = 150 € na maloletého K., elektrická energia 29 € na 3 osoby = alikvótna časť pripadajúca na maloletého K., ktorý v tejto spoločnej domácnosti žije 9,6 €, RTVS 4,64 € na 3 osoby = 1,5 € na maloletého K., internet a TV 24,14 € : 3 = 8 € na maloletého K., telefón 20 € = na maloletého K. 10 €, PHM 100 € = na maloletého K. 50 €, oblečenie 50 € = na maloletého K. 25 €, drogéria 20 € = na maloletého K. 10 €, školský klub 5 € na maloletého K., stravné v škole 20,94 € polročne, 3,4 €. Jednorazové položky na konci roka 2020 bicykel 110 €, mobilný telefón 85 €, reproduktor JBL 150 €, spolu 345 € : 12 mesiacov = 28,75 € na jeden mesiac. Spolu nevyhnutné náklady na výživu, výchovu, štúdium maloletého dieťaťa predstavujú sumu 351,25 €, čo je približne 350 €. Dieťa má vo svojej výchove zverené otec, preto otcovi súd v nadväznosti na § 62 ods. 4 zákona o rodine určil v prejudiciálnej rovine vyživovacia povinnosť v rozsahu 1/3 a keďže matka maloleté dieťa nemá v osobnej starostlivosti, súd jej určil vyživovacia povinnosť v rozsahu 2/3. Vzhľadom k tomu, že dieťa nemá v osobnej starostlivosti, môže si zabezpečiť prácu, aby si mohla plniť vo zvýšenej miere vyživovacia povinnosť, ktorú si doteraz plnila len v nevyhnutnej miere 75 € mesačne. 1/3 vyživovacia povinnosť otca je 116,50 €, 2/3 vyživovacej povinnosti matky predstavujú 233,50 €. Z tohto dôvodu súd určil matke vyživovacia povinnosť vo výške 230 € mesačne a vo zvyšnej časti 20 € mesačne návrh na určenie vyživovacej povinnosti zamietol. V tejto časti mal za to, že nejde podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine v rozsahu 20 € o odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. V tomto smere, keďže matka nepreukázala, že od posledného liečenia pokračuje v ambulantnej liečbe, že nepožíva alkohol a lieky, súd aplikoval aj § 62 ods. 5 zákona o rodine, podľa ktorého výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. V nadväznosti na § 62 ods. 2 zákona o rodine rodičia výživné v takejto výške sú povinní platiť vtedy, ak tomu zodpovedajú ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Rovnako aj § 75 ods. 1 zákona o rodine. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine súd však vychádza z potenciality a nie fakticity príjmov v tom prípade, ak sa povinný rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu alebo ak berie na seba neprimerané majetkové riziká (v tomto konkrétnom prípade aj napr. požívanie alkoholu, liekov namiesto platenia výživného na úkor výživy dieťaťa). Ako súd konštatoval, po dobu 8 rokov nepredložila matka potvrdenie úradu práce, resp. zamestnávateľa, aké boli jej pracovné pomery u jednotlivých zamestnávateľov, aké dosahovala príjmy, akú dobu bola zamestnaná a aký bol dôvod rozviazania pracovných pomerov. Súd teda vychádzal zo záveru, že nepreukázala prácu po dobu 8 rokov. Návrh na zverenie dieťaťa a určenie výživného podala 8.2.2021 a ako uchádzača o zamestnanie jej evidovaná od 17.4.2021. Je bez zamestnania. Takéto potvrdenie nepokrýva doterajší spôsob života matky, doterajšiu nezamestnanosť matky, ktorá súdu nedáva záruku, že z objektívnych dôvodov je matka nezamestnaná, že z objektívnych dôvodov nemá vlastný príjem. Podľa názoru súdu bolo preto potrebné po takejto dobe aplikovať § 75 ods. 1 zákona o rodine a určiť matke výživné z potencialného príjmu, ktorý by mohla dosahovať vzhľadom k svojmu veku, vzhľadom k svojmu zdravotnému stavu, vzhľadom

k svojmu vzdelaniu, pokiaľ by zmenila svoj spôsob života, ktorý viedla doposiaľ. Spôsob života matky nemôže ísť na úkor maloletého dieťaťa, na úkor vyživovacej povinnosti. Dlhodobo otec hradí vyživovaciu povinnosť namiesto matky, pričom majú obaja vyživovaciu povinnosť. Pokiaľ matka tvrdila, že príjem otca je vyšší ako prezentoval a preukázal, súd sa domnieva, že ide o právne irelevantné a nepreukázané tvrdenie, oneskorene vznesené až na pojednávaní, ale najmä ide o tvrdenie, ktoré nemá žiadnu právnu relevanciu, a to z toho dôvodu, že otec na rozdiel od matky si svoju vyživovaciu povinnosť v prejudiciálne stanovenej rovine 1/3 plní a plní si ju aj vo vyššej miere a plní ju dlhodobo aj za matku, teda nebol dôvod u rodiča, ktorý si riadne plní svoju vyživovaciu povinnosť skúmať jeho majetkové pomery a prenášať vyživovaciu povinnosť matky na otca. Z tohto dôvodu nebol ani dôvod zisťovať jeho tvrdené dlhy. Takýto dôvod bol len na strane matky, ktorá tvrdí, že nemôže platiť vyššiu vyživovaciu povinnosť. V tomto smere súd dospel aj k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach matky platiť uvedené výživné. Tento spôsob života matky je dlhodobý, čo súd má zistené aj z rozvodového spisu č. 21 spisu - potvrdenia úradu práce v Martine, z ktorého vyplýva, že bola v evidencii uchádzačov o zamestnanie o 15.3.2016 do 4.10.2017, údajne vyradená z dôvodu nástupu do zamestnania, potvrdenie nepripojené; od 20.4.2012 do 18.1.2013, vyradená z dôvodu narodenia dieťaťa; od 20.1.2011 do 19.1.2012, vyradená z dôvodu nespôlpráce; od 20.9.2010 do 14.11.2010, vyradená z dôvodu nástupu do zamestnania. Súd dospel k záveru, že podľa § 78 ods. 1, 3 zákona o rodine otec preukázal podstatnú zmenu pomerov na strane maloletého dieťaťa, ktorá oprávňuje zvýšiť výživné zo sumy 75 € mesačne na sumu 230 € mesačne, keďže naposledy bolo výživné určené rozvodovým rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.7.2018, kedy dieťa navštevovalo materskú školu a aktuálne je maloleté dieťa žiakom 2. ročníka základnej školy. Prechodom na iný stupeň školy má súd a doterajšia judikatúra za to, že ide o podstatnú zmenu pomerov na strane maloletého dieťaťa. Ide o obdobie 3 rokov, kedy v nadväznosti na § 78 ods. 3 zákona o rodine nastalo aj zvýšenie cien, za toto časové obdobie sa zvýšili náklady na strane dieťaťa v súvislosti s jeho rastom, vyšším nákladmi na stravu, oblečenie, tým, že navštevuje školu, na školu, školské pomôcky, voľnočasové aktivity.

15. Pokiaľ ide o trovy konania, právny zástupca otca žiadal náhradu trov konania, keďže matka neustále začína ďalšie a ďalšie súdneho konania, pritom je právne zastúpená, má finančné prostriedky na advokáta, dieťa vystavuje právnej a životnej neistote. Súd však o trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania a vychádzal zo záujmu maloletého dieťaťa, aby táto otázka nemala negatívny dopad na kontakt maloletého dieťaťa s matkou.

16. Pokiaľ ide o tvrdenie matky a jej právnej zástupkyne, že otec neumožňuje styk s maloletým dieťaťom nad rámec právoplatného rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 9P/44/2018-66 zo dňa 29.6.2018, právoplatný 20.7.2018, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 14P/10/2020-96 zo dňa 13.7.2020, právoplatný 6.8.2020, súd sa domnieva, že takýto nárok matke nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu. K úprave styku došlo práve z dôvodu, že rodičia nie sú schopní komunikovať a dohodnúť sa o vzťahu rodičov k maloletému dieťaťu, teda v záujme právnej istoty dieťaťa prioritne, ale aj právnej istoty rodičov. Právoplatný rozsudok je záväzný v takom znení, ako bol vydaný. Matka nemá právo nad rozsah právoplatného rozsudku sa dožadovať styku s maloletým dieťaťom, pokiaľ nedôjde k dohode rodičov. Tak isto pokiaľ ide o výkon rozhodnutia, má právo podať návrh na výkon rozhodnutia len vtedy, ak otec nerealizuje styk podľa právoplatného rozsudku a nie podľa želania matky. Súd dal za pravdu otcovi v tom smere, že pokiaľ matka chcela dieťa navštíviť jeden deň pred pojednávaním dňa 6.5.2021, aj súdu sa javí taký záujem nevhodný, vzhľadom ku skutočnosti, že na tomto pojednávaní malo byť vypočítané aj dieťa a vzhľadom ku skutočnosti, že na takomto kontakte sa matka s otcom ani nedohodla. Tento kontakt jeden deň pred pojednávaním s maloletým dieťaťom chcela realizovať bez vedomia a súhlasu otca. Pokiaľ by otec nerešpektoval právoplatný rozsudok o styku matky s maloletým dieťaťom bez vážnych dôvodov, v takom prípade matka má právo podať návrh na výkon rozhodnutia. Avšak z rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 14P/10/2020-96 zo dňa 13.7.2020, právoplatný 6.8.2020, vyplýva, že otec má právo skontrolovať matku, či nepreberá dieťa pod vplyvom alkoholu alebo návykových látok v záujme bezpečnosti dieťaťa, teda v takom prípade by išlo o odôvodnené okolnosti, pre ktoré otec odmietol realizovať kontakt matky s dieťaťom. Toho si matka musí byť vedomá a zvlášť, keď tvrdí, že alkohol, ani lieky nepožíva.

17. Súd realizoval výsluch maloletého dieťaťa v neprítomnosti rodičov, právnych zástupcov, v prítomnosti kolízneho opatrovníka podľa § 43 ods. 1 zákona o rodine, § 38 ods. 1, 2 CMP a § 116 CMP. Sudkyňa nezaprotokolovala na žiadosť maloletého dieťaťa do zápisnice a z tohto dôvodu dala pokyn nezverejniť zvukovú nahrávku, pretože maloleté dieťa výslovne žiadalo, že nechce, aby obsah jeho výpovede bol

zverejnený otcovi a matke. Sudkyňa tak postupovala v súlade so zákonom o rodine čl. 5 písm. g) „Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmov maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä, a to podľa čl. 5 písm. g), názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny.“ Preto sudkyňa protokolovala len veci, ktoré dieťa chcelo rodičom zverejniť a ostatné neprotokolovala. Z výsluchu, ktoré dieťa chcelo zverejniť, oboznámila rodičom podstatné časti. Dieťa miluje obidvoch rodičov, nechce byť vystavené konfliktu lojality vo vzťahu k rodičom. Na obrázku nakreslil slniečko, domček, psiu búdu, psíka Zorku. Kreslil podvedome. Nemal na mysli nič konkrétne. V škole sa takto nezabáva. V škole dosahuje výborné študijné výsledky, samé jednotky. Mal aj trojku, keď bol unavený. Viac ho bavia prírodovedné predmety ako humanitné. V budúcnosti nevie ešte čím by chcel byť, ale zrejme policajtom, aby chytil zločincov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca. V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, uvedie sa, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Ak účastník konania nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže druhý účastník konania podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (§ 120 ods. 3 CMP).

Odvolanie podľa § 62 ods. 1 CMP možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.